Докторанд Јасмина АНДРИЋ[1]
Истраживачки центар за одбрану и безбедност, Београд

ДОИ: 10.5937/bezbednost2502205A
УДК: 355.40:005,311]:323.28
Прегледни научни рад
Примљен: 6. 9. 2024. године
Ревизија: 28. 5. 2025. године
Датум прихватања: 4. 7. 2025. године

Научне базе и ОСИНТ подаци као извори података безбедносне аналитике у супротстављању тероризму[2]

Апстракт: *Тероризам је водећа претња безбедности у савременом добу. То се посебно односи на верски фундиран етно-сепаратистички тероризам, чије обрисе и методе видимо и у савременим сукобима у Украјини и на Блиском истоку. За супротстављање тероризму значајна је улога обавештајног рада и аналитичког сектора обавештајних служби. Од кључне је важности открити податке који могу указати на оквире деловања терориста, као и на њихов просторни распоред, методе деловања и потенцијалне мете. Пракса је показала да се у процесу прикупљања података фокус често ставља на тајно прикупљање и обавештајне податке, док се подаци из јавних и лако доступних извора занемарују. С обзиром да савремени начин живота и напредак технологије то омогућавају, потребно је скренути пажњу на могућности које овакви извори података нуде, посебно када је у питању супротстављање тероризму. У овом раду посебно ћемо се бавити научним и оперативним базама података и ОСИНТ подацима (подацима доступним из јавних извора).*

Кључне речи: *тероризам, безбедносна аналитика, ОСИНТ подаци, научне базе података.*

---

[1] jasmina.andric@istrazivackicentarob.com

[2] Рад је настао у оквиру докторских студија на Војној академији Универзитета одбране.

Увод

Напад на куле близнакиње у Сједињеним Америчким Државама (САД), који се догодио у септембру 2001. године, означио је нову еру супротстављања савременом тероризму. Оно што су америчке службе безбедности тада евидентирале као пропуст, била је недовољна координација међу различитим државним органима у смислу размене битних информација. Прикупљање података и њихова размена представљали су један од кључних пропуста у спречавању терористичког акта који је означио почетак ере савременог тероризма (Collier, 2005: 27).

Као динамичан облик политичког насиља, тероризам из дана у дан поприма нове облике, методе и средства. Да би савремене државе и међународна заједница могле да се супротставе једној оваквој претњи, морају се ослањати на прикупљање података и обавештајни рад (Hughbank *et al.*, 2010: 31). Овде се намеће питање да ли је данас довољно да се у борби против овако сложене претње ослањамо на класичне обавештајне методе, или је потребно обухватити шири контекст података, као што су културолошке разлике и друштвено-економски контекст, па и еколошки аспекти који могу утицати на обликовање и функционисање једног терористе или терористичке организације.

Посебно је значајно преиспитати какви се подаци и из којих извора прикупљају када је реч о терористима, терористичким организацијама и центрима за регрутацију и радикализацију. Несумњиво је да обавештајни рад има значајну улогу. Међутим, службе које се њиме баве фокусирају се на откривање тајних података различитим опробаним методама. У међувремену могу пропустити податке који су им „пред носом", а који у неким случајевима могу бити изузетно значајни. Да би се такви подаци могли систематизовати, потребно је користити базе података. Такве базе постоје у службама безбедности, али има и оних које су јавно доступне, попут научних база које су креирале и које редовно ажурирају научне институције.

Јавно доступни подаци и базе имају велики значај и зато се све више говори о ОСИНТ (*Open-Source Intelligence Tools*) подацима, који не укључују само научне податке већ све јавно доступне податке попут оних из медија, са друштвених мрежа и јавних догађаја. Оно што треба преиспитати јесте како овакве податке инкорпорирати у рад обавештајних служби кроз обавештајни циклус када је у питању супротстављање тероризму.

Безбедносна аналитика у супротстављању тероризму

За долажење до сазнања у аналитичким процедурама користе се, поред научних метода, и оперативне и све друге методе сазнања. Аналитика је делатност систематског и континуираног стицања (и употребе) истинитог и у одређене сврхе употребљивог сазнања, применом проверених, плодотворних, првенствено научних метода (Даниловић *et al.,* 2008).

Аналитика је постала интегрални и незаменљиви део обавештајних служби. Задатак стрпљивих аналитичара јесте да материјал сортирају и изуче, да поставе различите хипотезе и да, коначно, изведу одговарајуће закључке. Израда обавештајних информација и процена чине последњу фаза рада. Добра, правовремена, тачна и са свих аспеката обрађена информација „поплочава пут ка остварењу главног задатка" – постизању дефинитивног успеха политике и стратегије једне земље, што је посебно важно у рату (Бошковић, 1996: 119).

Обавештајна активност, као један од три кључна канала информисања и битан елемент националне моћи сваке савремене државе и њеног система безбедности, у најопштијем смислу подразумева целисходно, правовремено, планско, тајно и организовано прикупљање и обраду обавештајних информација, које се кроз процес анализе, обраде и интеграције претварају у завршно обавештајно знање о датом проблему, појави или догађају и, у форми завршних обавештајних докумената, уступају крајњим корисницима (Бајагић, 2010: 194).

Дакле, све што може бити значајно за безбедност једне државе може бити и предмет интересовања обавештајних или безбед-

носних служби. У савременим условима, међу глобалним изазовима, ризицима и претњама безбедности примат имају тероризам, транснационални организовани криминал и еколошка и енергетска безбедност.

Иако се углавном односи на сферу политике, тероризам је толико сложен феномен да, као флуидан облик политичког насиља, може користити сваки несклад или друштвени проблем као повод, изговор или оправдање за акцију. Да би савремене службе безбедности могле да се супротставе тероризму и да предвиде потенцијалне терористичке активности, оне се морају ослањати на безбедносну аналитику која има стандардизоване процесе, применљиве на широк спектар безбедносних изазова, ризика и претњи (Стевановић, 2016).

Иако сама обавештајна служба не може зауставити предстојећи терористички напад, њен рад представља критичан први корак у његовој идентификацији и евентуалном спречавању. Помоћу анализе и савремених софтверских решења могу се направити јасне и концизне процене обавештајних података везаних за тероризам. Такве процене могу олакшати идентификацију потенцијалних терористичких претњи или мета унутар одређене заједнице. У питању је функционална способност да се „предвиди" када и где би се будући терористички акти могли догодити и који би тактички циљеви могли да се покажу корисним за терористичку организацију (без обзира да ли је психолошке, економске или политичке природе), на основу обрађених података прикупљених из различитих извора. Таква способност поставља одбрану на боље офанзивне и одбрамбене положаје за спречавање и осујећивање следећег напада (Hughbank *et al.*, 2010: 31).

Дакле, да бисмо против тероризма деловали превентивно, морамо прикупљати податке који ће нам помоћи да предвидимо и спречимо будуће акције. Значајно је, међутим, анализирати и терористичке акте који су се већ догодили, како би се извукли закључци о терористичким групама, али и о безбедносним пропустима који су до тих аката довели, односно који су онемогућили њихово спречавање.

Обавештајна централа треба да прикупља и експлоатише све прикупљене информације, како би се по потреби могле проследити полицији. Полицајци на улици, заузврат, морају информације прикупљене из извора у окружењу благовремено пренети свом овлашћеном сакупљачу информација. Само тако обавештајна мисија може довести до идентификовања и евентуалног заустављања предстојећег терористичког напада (Hughbank *et al*., 2010: 32).

Такође, поред података до којих долазе полицајци у свакодневном раду на терену, потребно је обратити пажњу и на медије, као и на друштвене мреже. О појави нових идеја и токовима њиховог развоја не пишу само научни и стручни часописи и листови, већ се њихове назнаке могу веома често наћи у сензационалистичкој (тзв. жутој) штампи (Алиспахић, 2011).

Разне фазе терористичких операција могу се одредити према најмањим показатељима до којих се долази током конкретног оперативног маневра. Ти показатељи нису нужно јасни сакупљачима података, али могу много говорити аналитичару који је проучавао одређену терористичку групу или појединца. Питање је како знати шта треба тражити. Интеракција аналитичара и сакупљача апсолутно је неопходна за цео овај процес (Hughbank *et al*., 2010: 34).

Иако не постоји општеприхваћена дефиниција обавештајне активности, може се рећи да она у најопштијем смислу подразумева целисходно, правовремено, планско, тајно и организовано прикупљање и обраду обавештајних информација, које се кроз процес анализе, обраде и интеграције претварају у завршно обавештајно знање о датом проблему, појави или догађају и, у форми завршних обавештајних докумената, уступају крајњим корисницима (Бајагић, 2010).

Сви методи прикупљања података могу се начелно поделити у следеће категорије:

- обавештајно-оперативни рад;
- примена техничких средстава;
- коришћење отворених извора (Форца, 2018).

Обавештајно-оперативни рад на терену може бити изузетно захтеван, али и значајан када је у питању тероризам, с обзиром да се терористичке организације често и саме понашају као обавештајне службе. Иако нема атрибут институционализованости, обавештајно-безбедносна компонента терористичких организација примењује сличне методе као обавештајна и безбедносна служба. Разлози њеног постојања и деловања јесу пружање максималне „информационе и акционе логистике" специјализованим извршиоцима терористичких аката, односно безбедносна заштита терористичке организације од „проваљивања", пресецања терористичких активности и хапшења њених припадника. (Мијалковић, 2010: 105).

С напретком технологије, посебно у области електронских комуникација, службе безбедности почеле су интензивно да се ослањају на прикупљање података пресретањем комуникација. Не прикупља се само садржај комуникација већ и читав низ других података (нпр. ко је с ким комуницирао и колико често, где и када је то чинио, колико је дуго трала комуникација), који се најчешће збирно називају метаподацима. У такве податке спадају и они који се односе на употребу интернета и друштвених мрежа (Петровић, 2020).

С обзиром да је тероризам изразито тајна активност, која рачуна на фактор изненађења, нема сумње да је значај обавештајног рада за његову превенцију веома велики. Супротстављање тероризму може се водити на два фронта – први је превентивно деловање, а други постактивно деловање. Оба начина реаговања заснивају се на поседовању информација. Дакле, обавештајни рад и безбедносна аналитика имају огромну улогу у супротстављању савременом тероризму и чине једну од најзначајнијих карика у том процесу.

Употреба ОСИНТ података у безбедносној аналитици

До обавештајних података може се доћи различитим методама и из различитих извора, чији избор зависи од тога каква је врста обавештајних података или информација потребна с обзиром на захтев који је постављен пред обавештајну службу или аналитичара.

Информација која је потребна може бити:

- отворена (мање или више доступна);
- полузатворена (није тајна, али је контролише онај на кога се односи);
- тајна (сматра се кључном по разним питањима у одређеној ситуацији) (Ронин, 2009).

Отворене информације, односно оне које потичу из јавних и отворених извора, често се занемарују и њихов значај се умањује јер до њих није тешко доћи. Међутим, иако се до њих долази једноставније него до тајних података, оне су потенцијално значајне и не смеју се запостављати. У ту категорију посебно спадају тзв. ОСИНТ подаци.

ОСИНТ је скраћеница која означава обавештајне информације до којих се дошло из отворених извора. Та врста података обухвата све информације које се могу прикупити легалним путем из отворених и углавном бесплатних извора. Дакле, у ту категорију могу спадати све јавно доступне информације – новински чланци, информације са интернета, књиге и уџбеници, памфлети, билтени, извештаји, саопштења за јавност и слично. Међутим, разни облици истовременог емитовања захтевају од аналитичара висок степен синтетизоване пажње, нарочито при проучавању снимљеног (филмског или телевизијског) материјала, који све време подстиче њено разбијање и једностраност (Термиз *et al.,* 2008).

Године 2001. ОСИНТ је представљен у приручнику Организације северноатлантског уговора (НАТО), где је препознат као важна компонента визије будућности те организације. Према дефиницији из приручника, ОСИНТ чине некласификоване информације које су посебно идентификоване, одабране, пречишћене и дистрибуиране одабраној публици како би се постигао одређени циљ (Matvienko *et al*., 2024: 49). У приручнику се наводи и да је ОСИНТ главна снага у савременим информационим операцијама, што смо могли видети и у сукобу који се одвија у Украјини.

Иако се отворене информације одувек користе, у доба дигиталних технологија долази до формирања умреженог друштва и новог начина социјализације путем интернета и друштвених мрежа, што отвара простор за нове видове прикупљања података. Нов начин интеракција међу људима ствара и нове информационе токове. Нема сумње да су ОСИНТ подаци веома значајни за безбедносну аналитику, посебно у борби против тероризма. Међутим, они пун значај добијају тек кад се укрсте са подацима из тајних извора. Могу послужити као допуна тајних података, или као индикатор да тајно прикупљање података треба усмерити у одређеном правцу, као на графичком приказу испод.

Графички приказ односа ОСИНТ и обавештајних података о тероризму (извор: обрада ауторке)

У теорији постоје и становишта да се ОСИНТ подаци могу посматрати као самодовољан извор обавештајних информација. Међутим, када су у питању сложени облици политичког насиља какав је тероризам, то је тешко прихватљиво јер је у супротстављању оваквим претњама неопходно ослањати се не само на мултисекторски и међународни приступ, већ и на све могуће изворе информација (Андрић *et al.,* 2023). У том смислу, корисно је упоредити отворене и затворене изворе података.

Табела 1. *Кључне разлике између јавно доступних и обавештајних података (извор: обрада ауторке)*

ОСИНТ ПОДАЦИ	ОБАВЕШТАЈНИ ПОДАЦИ
Лак приступ	Отежан приступ
Јефтин начин прикупљања	Прикупљање захтева улагања
Непотпуна поузданост	Поуздани подаци
Отворени	Затворени
Низак ризик у прикупљању података	Може постојати висок ризик у прикупљању
Нису структурисани	Структурисани су
Могу их прикупљати и различити појединци, организације	Прикупљају их обавештајне и безбедносне службе
Пристрасност	Непристрасност

Треба имати на уму да постоји огроман број јавно доступних података, посебно на интернету. Због тога, када се упустимо у претрагу јавно доступних података везаних за тероризам, морамо јасно одредити до каквих информација желимо да дођемо и у том правцу усмерити истрагу ОСИНТ података. Дакле, употреба тих података у борби против тероризма могућа је и корисна, али захтева одређено предзнање о тероризму, као и о софтверским алатима, како бисмо знали шта, где и како треба да тражимо.

Обавештајне службе у већини случајева користе отворене изворе како би дошле до података. Ова метода применљива је и када је у питању тероризам, јер се о потенцијалним терористима или осумњиченима за тероризам може доста сазнати и преко друштвених мрежа. Такође, отворени извори могу бити и различити верски и пропагандни сајтови који се користе за радикализацију становништва, док банкарски системи могу доћи до сумњивих трансакција које су повезане са финансирањем тероризма. Уз то, постоје научне базе података у којима су знања о тероризму систематизована и које такође могу бити значајан извор (Андрић *et al.,* 2023: 7).

Научне базе које су значајне за супротстављање тероризму

У савременом академском и истраживачком контексту, базе података су кључни алати за прикупљање, анализу и ширење знања о тероризму и с њим повезаним појавама. Коришћење адекватних база података омогућава истраживачима да приступе релевантним студијама, чланцима, књигама и извештајима који су кључни за разумевање комплексности тероризма и мера које се предузимају за његово сузбијање. У наставку наводимо неке базе које се фокусирају на тероризам, безбедност и међународне односе.

Глобални индекс тероризма

Једна од база које се често користе за различите извештаје јесте Глобални индекс тероризма Института за економију и мир из Њујорка (*The Institute for Economics & Peace – IEP*). Глобални индекс тероризма (*Global Terrorism Index – GTI*) представља свеобухватну студију о утицају тероризма на 163 земље које обухватају 99,7% светске популације. Захваљујући њему, обезбеђено је редовно рангирање земаља у погледу утицаја тероризма – свака земља оцењује се на скали од 0 до 10, где 10 представља највећи мерљиви утицај тероризма. (https://www.visionofhumanity.org/maps/global-terrorism-index/#/, доступан 29. 8. 2024)

База глобалног тероризма

База глобалног тероризма (*Global Terrorism Database – GTD*) јесте академска база Универзитета у Мериленду, у Колеџ Парку. Обухвата период од 1970. до 2018. године и специфична је по томе што, између осталог, садржи податке о томе како и зашто се формирају терористичке групе (Андрић *et al.*, 2021). Представља једну од најопсежнијих и најкомплетнијих база података о тероризму. Садржи детаљне информације о терористичким нападима широм света, укључујући датуме, локације, врсте напада и број жртава. Представља непроцењив ресурс за анализу образаца терори-

зма и оцењивање утицаја терористичких догађаја на различите регије (https: //www.start.umd.edu/gtd/, доступан 29. 8. 2024). Податке из ове базе користили су, између осталих, и Ендерс (Enders), Сендлер (Sandler) и Гајбуљев (Gaibulloev) у свом истраживању тероризма (Enders *et al*.., 2001).

Базе података националног центра за борбу против тероризма

Национални центар за борбу против тероризма (*National Counterterrorism Center – NCTC*) основан је након терористичких напада 11. септембра 2001. године и постао је кључна компонента америчке инфраструктуре за националну безбедност. Његова примарна мисија јесте да осигура да обавештајни подаци који се односе на тероризам буду централизовани, анализирани и подељени са релевантним владиним агенцијама. То укључује идентификацију потенцијалних претњи, праћење терористичких активности, као и развој стратегија за превенцију терористичких напада. Центар користи више база података за складиштење и анализу информација о терористичким активностима. Неке од његових кључних база података јесу:

- ТИДЕ (*Terrorist Identities Datamart Environment – TIDE*) – централна база података, која садржи информације о идентитетима појединаца за које се сумња да су повезани са тероризмом; укључује податке као што су имена, псеудоними, биографски подаци, као и информације о активностима и удружењима тих особа;
- НЦТЦ онлајн (*NCTC Online*) – интранет портал који омогућава приступ обавештајним подацима и извештајима о тероризму; доступан је особљу Центра и партнерским удружењима и омогућава брз приступ најновијим информацијама и анализама;
- ВИТС (*Worldwide Incidents Tracking System – WITS*) – садржи информације о свим значајним терористичким инцидентима широм света; омогућава аналитичарима да прате трендове у

терористичким активностима, идентификују високоризичне географске тачке и проучавају методе које терористи користе (https: //www.dni.gov/index.php/nctc-who-we-are, доступан 2. 9. 2024).

Поред ових база података, које су специјализоване за питања тероризма, треба поменути и друге научне базе, које се овим питањима баве индиректно:

- ЈСТОР (*JSTOR*) – једна од најпознатијих база података у академским круговима, нарочито у области друштвених и хуманистичких наука, која садржи богату колекцију радова везаних за политичке науке, социологију и студије безбедности, укључујући и студије о тероризму; истиче се по квалитету и кредибилитету извора, јер сви радови у бази пролазе строге рецензентске процесе; захтева претплату или приступ кроз академске институције, што може представљати ограничење за независне истраживаче (https: //www.jstor.org/ доступан 2. 9. 2024);
- Проквест централ (*Proquest Central*) – мултидисциплинарна база података која обухвата широк спектар области, укључујући и студије тероризма; нуди не само академске чланке већ и извештаје, дисертације и владине документе, пружајући истраживачима свеобухватан приступ релевантним информацијама; предност ове базе је у ширини и дубини садржаја, али приступ често захтева претплату или академску афилијацију, што може бити препрека за ширу публику (https://about.proquest.com/en/products-services/ProQuest_Central/, доступан 2. 9. 2024);
- Сејџ џурналс (*Sage Journals*) – још једна кључна база података која нуди приступ високо рангираним академским часописима из области друштвених наука и безбедности; доступни часописи често садрже најновија истраживања и анализе везане за тероризам, што ову базу података чини изузетно вредном за истраживаче који траже актуелне студије и иновативне приступе у борби против тероризма; главна

мана ове базе такође је захтев за претплату (https: //journals.sagepub.com/, доступан 2. 9. 2024);

- Дигитална библиотека унутрашње безбедности (*Homeland Security Digital Library*) – специјализована база података која садржи документе и извештаје о националној безбедности, укључујући и тероризам; посебно је корисна за истраживаче који се баве практичним аспектима борбе против тероризма и политиком националне безбедности; предност ове базе је фокусираност на практичне изворе и примарне документе, док је главни недостатак ограничен приступ за јавност (https: //www.hsdl.org/c/, доступан 2. 9. 2024).

Све ове базе података заједно доприносе развоју обухватнијег и дубљег разумевања тероризма. Истраживачи који користе ове изворе могу развити ефикасније мере за борбу против тероризма и допринети глобалним напорима за очување безбедности. Разумевање како се тероризам развија и мења у различитим контекстима омогућава бољу припремљеност и бољи одговор на глобалне претње, чиме се унапређују сигурност и стабилност у међународним односима.

Закључак

Прикупљање обавештајних података показало се непроцењивим за успех у супротстављању тероризму, али морамо научити да ово важно средство правилно користимо на стратешком, оперативном и тактичком нивоу. Тај процес обухвата све могуће врсте доступних података.

ОСИНТ обухвата информације прикупљене из јавно доступних извора. Ти подаци могу укључивати комуникацију међу терористима, пропагандни материјал, финансијске трансакције и друге индикаторе терористичке активности. С друге стране, научне базе пружају верификоване, рецензиране студије, анализе и податке о тероризму и безбедности. Садрже академске радове, извештаје и податке из истраживања који могу пружити дубинске увиде у терористичке мреже, тактике и стратегије.

Комбиновањем ОСИНТ података са информацијама из научних база, истраживачи и аналитичари могу добити потпунију слику о терористичким претњама. На пример, ОСИНТ подаци могу указати на тренутне активности терористе, док научне базе могу пружити контекст у виду дугорочних тенденција и образаца понашања. Такође, подаци из научних база могу се користити за валидацију и верификацију информација прикупљених путем ОСИНТ-а. То може помоћи у разликовању тачних информација од дезинформација или пропаганде.

Поменути ресурси могу се користити за идентификацију и праћење терористичких активности. ОСИНТ омогућава праћење комуникације терористичких група на друштвеним мрежама и другим јавним платформама. Те информације могу се упоредити са историјским подацима из научних база како би се идентификовали обрасци и предвидели будући потези. Информације прикупљене путем ОСИНТ-а, као што су фотографије или видео-снимци објављени на интернету, могу се анализирати и упоредити са географским и демографским подацима из научних база како би се идентификовале кључне локације и оперативне области терористичких група.

Комбиновањем ОСИНТ података са историјским подацима из научних база могуће је развити напредне алгоритме за предвиђање терористичких активности, који за анализу великих количина података и идентификацију потенцијалних претњи могу користити вештачку интелигенцију. ОСИНТ може пружити знакове за рано упозоравање на могуће нападе, док се научне базе користе за контекстуализацију тих информација и разумевање потенцијалног утицаја и опсега претње.

Интеграција ОСИНТ-а и научних база података представља моћан алат у борби против тероризма. Док ОСИНТ омогућава прикупљање актуелних и оперативних информација, научне базе пружају дубинску анализу и контекст, који су неопходни за формулисање ефективних стратегија и политика.

Литература

1. Алиспахић, Б. (2011). *Основи методике рада обавјештајно-сигурносних служби*, ТКД Шахинпашић / БТЦ Шахинпашић, Загреб.
2. Андрић,J.,Ковач, М. (2021). Савремени тероризам као претња безбедности. *Безбедност*, 63(2):107-118.
3. Андрић, J.& Терзић, М. (2023). Intelligence cycle in the fight against terrorism with usage of osint data. *Journal of Information Systems & Operations Management*, 17(1):1-16.
4. Бајагић, М. (2010). Криминалистичко обавештајне активности. *Ревија за криминологију и кривично право,* 210(3): 193-212.
5. Бошковић, М.В. (1996). Аналитика у савременим обавештајно-безбедносним системима. *Војно дело* 48(3):119-134.
6. Collier M., W. (2005). A Pragmatic Approach to Developing Intelligence Analysts. *Defence Intelligence Journal*, 14(2): 17-35.
7. Даниловић Н., Милосављевић, С. (2008). *Основе безбедносне аналитике,* ЈП „Службени гласник Републике Србије", Београд.
8. Enders, W., Sandler, T., & Gaibulloev, K. (2001). Domestic versus Transnational Terrorism: Data, Decomposition, and Dynamics. *Journal of Peace Research*, 48 (3): 319–337.
9. Форца, Б., Аночић, Б. (2018). *Безбедносна аналитика*, Универзитет Унион „Никола Тесла" – Факултет за пословне студије и право, Београд.
10. Hughbank, R.J., & Githens, D. (2010). Intelligence and Its Role in Protecting Against Terrorism. *Journal of Strategic Security*, 3(1): 31-38.
11. Matvienko, O., & Tsyvin, M. (2024). "Osint" and "consolidated information" in the terminological field of information and analytical activity. Library Science. Record Studies. *Informology,* 20(1): 47-51.
12. Мијалковић, С. (2010). Обавештајне структуре терористичких и криминалних организација. *НБП: Наука, безбедност, полиција - Журнал за криминалистику и право,*15(2): 101-114.

13. Петровић, П. (2020). *Реформа служби безбедности у Србији 2000-2017*. Универзитет у Београду, Факултет политичких наука, Београд.
14. Ронин, Р. (2009). *Обавештајни рад*. Универзитет у Београду - Факултет безбедности.
15. Стевановић, О. (2016). Системска својства тероризма као политички мотивисаног насиља. *Српска политичка мисао,* 52(2): 231–246.
16. Термиз, Ц., Милосављевић, С. (2008). *Аналитика*, НИК ГРАФИТ, Лукавац.
17. https://www.visionofhumanity.org/maps/global-terrorism-index/#/. доступан 29.08.2024.
18. https://www.start.umd.edu/gtd/. доступан 29.08.2024.
19. https://www.dni.gov/index.php/nctc-who-we-are доступан 2.09.2024. (https://www.jstor.org/. доступан2.09.2024.
21. https://about.proquest.com/en/products-services/ProQuest_Central/. доступан 2.09.2024.)
22. https://www.hsdl.org/c/. доступан 2.09.2024.

Scientific Databases and OSINT Data as Sources for Security Analytics in the Fight against Terrorism

Abstract: *Terrorism is a leading security threat in the modern era, particularly religiously motivated ethno-separatist terrorism, which is evident in contemporary conflicts in Ukraine and the Middle East. Intelligence work and the analytical sector in intelligence agencies play a significant role in the fight against terrorism. It is crucial to obtain data that can indicate terrorist operational frameworks, spatial distribution, methods of operation, and potential targets. Practice has shown that the data collection process often focuses on covert collection and intelligence data, while information from public and easily accessible sources is often neglected. Given that modern lifestyle and technological advancements make this possible, attention must be drawn to the opportunities provided by such data sources, especially in the fight against terrorism. This paper specifically addresses scientific databases and OSINT data (data available from public sources).*

Terrorist organizations rely on secrecy and the anonymity of their members to execute programs and achieve political and other goals. The collection of intelligence data has proven invaluable for success in combating terrorism, but we must learn how to use this important tool effectively at the strategic, operational, and tactical levels. This process includes all possible types of available data: newspaper articles, information from the Internet, books and textbooks, pamphlets, bulletins, reports, press releases, and similar materials.

OSINT (open-source intelligence) and scientific databases play a complementary role in the fight against terrorism, providing a broad range of information that can be crucial for preventing, identifying, monitoring, and countering terrorist activities. Both resources can be integrated and used together. The integration of OSINT and scientific databases can represent a powerful tool in the fight against terrorism. Using OSINT data and scientific databases in the fight against terrorism can be a tool for modern states to further develop, which certainly leaves room for future research in these areas.

Keywords: *terrorism, security analytics, OSINT data, scientific databases.*